בסוד שיח
for like

PESACH MADE EASY

ותרגום והמוזרות – "לעשות פסח בקלות"
הוא שם משחק בשבוע שעבר הרב סדר כי שנתלה שליט"א. בפיו של הרה"ג רבי משה פיינשטיין זי"ע, ותשת רבנית מוסדות ניויורק ארצות הברית.

לזכר כמה מפקיעותיו והמלצותיו בתור מנהיג רוחני לעסח אירגנו זה לניקיון הבית. לכן, אין מנוך ביותר מכמה שעות לצורך זה, כדי לעשות זאת כראוי. זה אירגנו נכון לשלב ניקוי הפסח יחד עם ניקוי הבית. אם אינך יכולה לעמוד בפני "הדבר הרע" שלך ואת חייבת לנקות את ביתך מהפסח עד השמיות, עליך להכחיר לעצמך ולכל האחרים שאת עוסקת בניקיון הבית ולא בהכנות לפסח אל תעשי את הטעות לומר למשפחתך ולחבריך שאת מקיימת מצווה עליידי העבודה הקשה הזאת. כמו כן, תהיי מודעת לכך שזהו הראי ביותר להעדה ולהשם, לעבוד כלבך קשה לפני פסח כשהתוצאה היא שאת מגיעה לסדר "חצי סעודה". זה אך מודד זה ניזיון השם, את ניקיון הבית יש לעשות אחרי פסח, כדי שלא יתפוס בטעות שיש לו רלוונטיות לנו הפסח.

בהמשך יש לזכור, שאין תכלה להשחיר פירורי חמץ. האיסור הוא על אכילתם בפסח. יש לסלק כל חמץ שעלול להגיע בפסח לזמן. ניזון שהפסח הוא מקום שבדרך כלל מבינים בו אוכל, עלינו להיות יותר זהירים מהכמות לפסח בכל מקרה פירורים שאין להם שום דרך להגיע לאוכל - אינם חייבים להיות מסולקים. למשל: אין צורך לנקות הדיבים בכמות המכונת שכן, אם רבים מהם פירורים, הם הדבר לא יעלו לתוך האוכל כל שלנו בפסח.

או למשל: מכיוון שבדרך כלל אינך נכנס מה מאחורי המקרר או התנור - אין שום תכלה להדחיק חמץ שעלול היה לישל מאחורי ריהם. והא לא יראה בפסח. אם את חשדת שהמבשר חמץ חשוב שם, עליך להניח המבשר שיהים המאה הלנקות התנור.

בבתים: ביתים שעלול להיות בהם חמץ צריכים להיסרק אם אתם מתכוננים ללבוש אותם בפסח. אין צורך לבדוק מכנסיות של מכנסיים אלא אם כן אתם מתכוננים לשכח עם הידנים על השולחן, רק בגדים שאתה מתכוון ללבשם בפסח צריכים ניקוי.

אם יש לך שידה שם כלי-חמץ ימים - קרי: סכל הדגשיה - אל תרוקן אותם. זה"ל ראנו לכך שלא תאכל חמץ בפסח. הם לא חשפי שמא אתה עלול לאכול את הפלחות. הפנת כלים יקרים היא חלק מפדיות הכאולה אם אתה אוהב לחגות שראיית כלי קיסמל זה ושנים, עליך להשחירם מחמץ גלוים כדי שכולם יוכלו לחגות מיופים בליל הסדר. בן מנן שיש לראנו שלא יהיה בהם חמץ הגם לא בשידה שהה הם מנצניים. עד כאן ביחס מה שמדין שבנוגע נשפה האנגלית ולמיטב ידיעתי לא תודגם עדיין לעבריית.

הקראתי את הכתוב כאן לאחד הרבנים והשופרים ביותר בישראל והעובדה היתה כדלהלן:

"אין צורך להחכיר את שכי משום שאני רק מפסח מהכתוב וכראי שנלמד את הקטעים והלה ביחד. הראש בפסחים, פרק שלי שי דף ס"ה עמוד א' אומר: בירבור המתחיל "אלא האומרים": ולא הפרנסי לבאר רבי אביי והא בפסחים ליישה הוא שלא בפסח לי שו, ולכשבי שיטת רשי"י ור"י לפי שיראל קדושים הם ומודין הכוכבים אין מכניס אפילו כל שהוא כלשהוא האילו אם נתנם בכוונה ובית. כתב וקיבי רבינו אבין זיל: מהפוזה הזה שהבאו לצדי ההלכים והכוונות שהביאו בהן חמץ קדום הפסח מאסורי לו מכך בירושלים".

וראה בשולחן ערוך סימן תמ"ב הלכות פסח סעיף ו': נהגו לצדי ההלכים והכוונות שבנוי בהם חמץ ויש להם על פה שלשלשה. האם יש חמץ בפרק שאינו יכול לחפס אפילו כמה - יש עליו פעם פים.

ובמשנה ברורה כ"ח על אתר אומר: "יש להם ע"ם שישמשם": ר"ל האין ללעוג על המנהג להסר שהוא מנהג שפות ותשרא יתי רה אלא יש להה מפך מן הירושלמי, ראיתא שם הפה ביתו בפך חיץ לבעי.

וראה "שער הציון" אות נ"ב וס"ם ויראה נמהה ליכא הדעם בפשה על התכלל בעין שמחין בשים ריכל להתקבץ כזית בפסים אחר אבל לא בנגיעה מועטת, והעניין ויש ראל קדושים הם ונהגו להחמיר אפילו בכי שוה. עד כאן הציטוטים מהפוזרות.

אין שום סיבה שאשה תגיע לשולחן הסדר ע"י שה רציצה. זה וכל עניין של תכבון ואפ שר להפסיק את העבודה ולהשלימה כבר יד מים לפני פסח ולנחה היכב. שנן נשים שמגילים נוחה בחודש בדיקה האמיתנה משום שזוהים קצר האחן נשים מגליקות נוחה בקיץ משא בדיקה האמיתנה מפני שזוהים אחרי. זה אינו קשה לא לניקיון אביב או פסח, זה קשה להכבון הזמן. האם מבשלים ובל ביום שישי כי רוצים לראות שלחיהיה ביום חמישי או שמפחים את האוכל. הארן ללעוג לנשים הקשות מאוכל לסלק את כל החמץ או חשש חמץ". עד כאן הציטוט.

תשובה: על נשים משתכרות

ראיתי בעניין את מאמרך הקצר בעניין בעות מרושה שהשתכרו בפורים וכבו על הצוען להתקרב אל השם ועל מצב עם ישראל בעת הזאת.

התשלאתי שהבעות לתשובה כליכך לא רגילות במחשובתו לעבוד לידך ללא תעובה משמעותית שהיא. אין אני בא להיות עכשיו על נשא של שיכרות בכלל ושיכרות אצל בעות בפרט, בהיכם הרחב שלו. הבני מעניין להעיר על נקודה אחת שלדעתי אינו שמים לב אליה בנושא זה והיא נישואין של בעות מסוג זה.

רבות כתבת בעבר על בעיית הרוחקת הדבות שעקן מצליחות להיכשא. עשיתי חשבון שבעות הלוכות בפרשה ומקפידות קלה בהשמדה עד כדי כך שמקפידות לשתות יין ולהשתמש מכך, מזה הן גם מזה שות ואין שהיא בן תורה ולהלכה תכא. וזו עקב, שאינני מכיר אף בן תורה שיהיה מוכן לשמוע אשה שמשתכרת, גם אם רק בפורים. להפך, הוא יראה באשה המשתכרת, בצרך או שלא בצרך, מידה של חוסר צניעות של פגם בנשיות ובעדינות האמיתית של ישראל כשרה.

יש בהצעה קצרה זו כדי לשפוך אור ורש על בעיות של חוסר התאפקות דרך וחינך הבת לבין יכולתה למנוע אותן בזמן כלי בבת.

בברכה
יצחק שפיצר
רב הישוב מעלה לבונה

ובנה ירושלים עיר הקודש במהרה בימינו

בימים אלה יצאו לאור "הגדת השלוחות יעקב", וכה אמרות וסיפורים על הגדה של פסח משלוחנה הצדיק של שר התורה, מרן בעל "שלוחות יעקב", והמכונה "המסיר-שלעך" זי"ע, אביו של מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, שמן המפורסמים והמוכר בספר.

הנה שנים-שלשים מעלומה הנאה:

לעת הקונתו ישן עם נכדו. בליל שבת קודש הוא לא היה לומד מתוך הספר, כי לא רצה להסריח מישהו מבני הבית שלחיה לו לשמור שמא ישן, והיה לומד בעל פה, ולפעמים מתרגם בשיחה של הקשת. ושיטר נכדו, שמעון, בפיר שלילות השבת, שכב מכן במיטתו ושר בדבקות עצומה "אני מאמין באיתי". הפשיתו, הפי על פי שר המדינה עם כל זה אומרה לו בכל יום שיבוא" במשך כשלוש שעות הנעימות! תלילות יעקב, קיט).

בשפתו, תפרי לו שפוטה נאה ונדשה. הלילים לשמרה, להקביל בה פני משיח צדקנו שיבוא במהרה!

היתה הקפוטה מהנות מארון, והלכה והתרפטה במשך השנים, ולא לבשה. שמיה וצנעה ליהיהים כשנפטר, ובאו להציאה מהארון, והתפוררה מידם.

ובבאו לנחם אבלים, אבר פעם שאין להסתיר הדבר, כי סיפרים אנו מפוש לתוחות הפתים ותלוחות יעקב, שלם. ארוחת רבנו ז"ל, עמה.

בפורים תשל"ו אמר לבאן רבי אברהם הורביץ הצ"ל, שאנו סיפרים מאד לביאת משיח צדקנו. כי בכר עכשיו רוב וחלי משיח, ועיקרים במלחמת העולם השניה בה עברו על עמנו יסדרים נוראים, מארוצת רבנו ז"ל, עד יצוז. כזו היתה הדגשתו. פעם בא לפניו הגה"צ רבי יעקב גלינסקי שליט"א, יחד לפניו על הדברים הנעימים שישמר פה בעיה כזו, ושם פירצה אחרת. יש לסכם עצה ולעשר בשרץ.

נענה האמר: "ר' יעקב כשהעגלון נוסע והסוס שובר רגל, הוא מוכיר בכפר הראשון ישנה סוס אחר במקומו. כשהאופנים מתחילים לזחזיק, עקבר בוא את העגלה ושאחם בעיסרו שהוא מוכיר עמו. כשהגיע נפט"ם, יסר לתי קנו. אם יתרוסקו האופנים, יסתר להשלים. כך בפשך כל ישות החול. אבל כשהעגלה פונה לשתי לביתו בעיר שבת קודש אחר חצות היום הסוס יתחיל לצלוע, "שופן יתחיל לחזיק, הבי יסרק הזוישטל יתרוסק". לא יעבור לשפל בהם. יצליח בכל הבזה בסוס, יחזוף את העגלה בכל כוחו, ישיגיע לביתנו של עולם, עזור לי ריבוע לבי תי לשכחו!"

והמביר את הנמשל: פעמים היו צריכים לשפל במאורעות אלו שיפוף קודש מעמיק יבי היכא, בכל אחד בנפ רו. היום, המשיח בשתת, "הבה זה עומד אחר כתלנו". מרי ניניע יום שכולו שבת ינקדישה ומנוחה". יש ליחיות את העגלה קדישה, וזו לא. נשפוכבזיה רחיבי הא, קלון.

ולא יכלו להתמהמה

במדרש (תנחומא עקב ס) ידישו במסכת "לכל זמן, ועת לכל חפץ תחת השמים" (קהלת ג, א), זמן ידי לאבד תינו שידרו למצרים, חמן היה שרואבו משם, חמן ידי קישת עבדו. ישרש הגר"ב רבי יחיאל מפריס זצ"ל, שכל זמן משגול לענייו מן הענייגים, ויש להעיר לבצלו לענייגו.

הנאמן רבי יצחק הילברשטיין שליט"א פירש בענייי זה בשם הסטיפילער את מאמר הגמרא (עירובין נד ע"א), אמר לו שמואל לרב יהודה, חטוף ואכול חטוף ושתה. שעולמנו זה לאדים (תענית הוא יומה. אין יכולין ליישב בים ליד השולחנות המגישים להם מנות-חם, אלא למצטופפים ליד הכלים. המלצרים מביאים מנוש פשטידה, חן מחטפת. מנוש שלוחות, נחטפת... וסובר יביעו ה"ב, קיח).

ובענין זה: שה הגה"צ רבי יעקב גלינסקי שליט"א בשעתו, למדתי בישיבה הקטנה של טלזשיוק בביאליס טוק. פעם פניתי למשגיח, ואמרתי לו שאני רוצה לחזור, אבר לי: "פנר אל המשגיח של הישיבה הגדולה". עשיי תי כדברי. שמע המשגיח, ואמר לי: "לך לבית בנסת פלוני למנחה-מעריב, ואחר בך תשאר ללמוד שם משר". לא הודתתי אחידו, והלכתי לשם. היה זה בית בנסת קטן ומי שמתפללים, והתפללו, לא היתה תפילה שיבי תית. אבל בשיתי בלבבותה על, ואחר התפילה שבתי ללמוד מוסר. המתפללים עזבו את המקום, ונשארתי לבר תמה למה נשלחתי לכאן.

לפתע שמעתי קול משתפר מעזרת הנשים של בית הבנסת: "אחר עלמא לבי הלולא דסיא". בניגוד שהבה לב, שלא מעלמא הזה. התקרי מתעבר, נתחוק הקול. נפעמתי ונרעשתי, לא ידעתי מי הלומה. האמנתי לקולו הנפר סיס השה וחזר עוד ועוד על אותו משפט: "אחוף ואכול, אחוף ושתה - דעלמא האחלינן מניה, בתולילא דסיא". אחר שתוה ומסתיר בסתיכות עצומה ובקול אחיד לב וכליותי שהבהבה לדלקף עליו מנוחות המנות, ומי שלא יחד סה, ישאר רעב "אחוף ואכול, אחוף ושתה".

שעה אחיכך לא ציפה אלא מאמר זה. שבתי התפשבתי ויידעתי שקנו מקבל את המזוק הטוב ביותר. מאחד יותר נוחע לי לשוח. מסם לימודי של הסטיפילער.

מצה

מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א השיג הכם מקצרית זי ובישר עד כך לאביו. הודיעו האב שלא ישנה ממנהגו, יראכל גם השנה מקפה שנקבר במכונה. משום שאינו רוצה לנהוג בדומיה שאינו יודע אם יוכל להתעיר בה.

כיוצא בכך ענה לפי שהביא לו יותר ביצים בניסיון לשכנו, ולפי שרצה להשיג קמה שנכתוב לאחר הפסח. בכל אלו ענה שאינו רוצה לנהוג בחומרא שאינו בטוח שיוכל לאחוז בה מכאן ולהבא, מפחדות רבנו, הסמפיה זי"ע, ו.

בענין זה, נר היו להגליו דברי ספר החסידים וסימן תשל"ה: מעשה בחקן אחד שהיה רגיל להתפלל ביום הכי פורים, והיה אומר ליקני העם רעו לכם, מה שאני מתפלל - כי יודע אני שאין מי שיכוח בשתי, ואני יודע שה קדוש ברוך הוא חפץ בתפילתי, והבטי יעידו כי שאיני מתגאה. פעם אחת לא היה החזן בעיר כי הלך בסעודת, והתפלל אחד ביום הביפורים, והחזן האג מי השנה טולה, ובאחיזה שנה שה לו בן אחד גדול - כי כל מצוה שאדם רגיל לעשותה, יעזבר, מקפיידי עליו והוביא בכ"ו תקצא, ב מקצרה.

ונראה שהקפידו מאוד על כך. ילכן גם כשנחלש מאוד לא בטל שיעור השנתי שהיה אומר בהיכל טולל חזן איש ביאליסטוק של מרן החזון איש זצ"ל. וכן שמר על מנהגו שלא לסנור ולהן קנוי אנשים, מנהג שהיה קשה לו לשמרו בסוף ימיו, הן מפאת חולשתו הנדאגי הן מחמת ריבוי הבאים, ולא הניח לבטלו.

ותהנים היו לבוא לשמיעת בית השאבר לסיכום, לשיר ולשמוח בשמחת תנו. ופעם ביקש בעוזיאנתו להפ סיק המנהג וקם הלך לבית הכנסת כדי שישיר ושמח שם. אך בתוך הדרך התעורר, שכ לסיכום המשיך הפי נהג בשפרים. ומפי נכדו הגר"ם מרגן שליט"א.

מלך השלום

מה הנאמן רבי חיים מלוסק שליט"א, ראש ישיבת שחילות יעקב, מי שמשיע את הסטיפילער מבדי בדכה, מי ששמעו אומר "מלך העולם", חש באיזה יראת הרוממות בה עמד תמיד בעבד לפני הם. ראה במחוש ביצר עומד והוא לפניו יתברך וסקבל על עצמו עול מלכות שמים.

גם בשעת מחלתו חשמה כזו, באופיות בחזיתי, לא שינה ממנהגו, בל בדכה היתה עבודת ה' תמה. כשה באתי לפניו בסם סים פי מי פקודת הדוקא, לא שתה. קשה היה לו לדבר, מה חלש היה, רק היה יה. עד שהבב תי, והבאתי לו מפל מים ושה רעינו. כי לא בידע מדכה קדים שנפל ייהיה.

schiffs@013.net.il